

SALTSYRE

Revisjonsdato: 9/9/2011

1. IDENTIFIKASJON AV KJEMIKALIET OG ANSVARLIG FIRMA**1.1 Produktidentifikator**

Kjemikaliets navn	SALTSYRE
Kjemisk navn	Saltsyre 33-35%
Formel	HCl, H ₂ O
Artikkel-nr	100099
EC-nr	231-595-7
Indeks-nr	017-002-01-X
Reach nr	Se punkt 16
Deklarasjons-nr	PRN30057
Erstatter sikkerhetsdatablad fra	8.2.2010

1.2 Relevante identifiserte anvendelser for stoffet eller blandingen, samt anvendelser som frarådes

Anvendelse	Kjem.tekn. bruk.
------------	------------------

1.3 Nærmere opplysninger om leverandøren av sikkerhetsdatabladet

Produsent, importør	PERMAKEM A/S Postboks 225 1471 Lørenskog Norge Telefon: 67979600 Fax: 67979601 www.permakem.no
E-post	office@permakem.no
Internett	www.permakem.no
Utarbeidet av	Security Consult
Omsetter	PERMAKEM A/S Postboks 225 1471 Lørenskog Norge Telefon: 67979600 Fax: 67979601 www.permakem.no

1.4 Nødtelefon

Ambulansenummer: 113
Brann: 110
Politiet: 112
Giftinformasjonen: 22 59 13 00.

2. VIKTIGSTE FAREMOMENTER**2.1 Klassifisering av stoffet eller blandingen**

Klassifisering i henhold til 1272/2008 (CLP)	Etsende eller irriterende for huden (Skin Corr 1A).
--	---

2.2 Merkningselementer**Piktogram**

Varselord	Fare
-----------	------

SIKKERHETSATABLAD

SALTSYRE

Fortsettelse fra forrige side

Revisjonsdato: 9/9/2011

Faresetninger

H314 Gir alvorlige etseskader på hud og øyne.
H335 Kan forårsake irritasjon av luftveiene.
H290 Kan være etsende for metaller.

Sikkerhetssetninger

P234 Oppbevares bare i originalbeholder.
P260 Ikke innånd støv/røyk/gass/tåke/damp/aerosoler.
P305 + P351 + P338 VED KONTAKT MED ØYNENE: Skyll forsiktig med vann i flere minutter; Fjern eventuelle kontaktlinser dersom dette enkelt lar seg gjøre; Fortsett skyllingen.
P303 + P361 + P353 VED HUDKONTAKT (eller håret): Tilsølte klær må fjernes straks; Skyll/dusj huden med vann.
P304 + P340 VED INNÅNDING: Flytt personen til frisk luft og sørg for at vedkommende hviler i en stilling som letter åndedrettet.
P309 + P311 Ved eksponering eller ubehag: Kontakt et GIFTINFORMASJONSSENTER eller lege.
P501 Innhold/beholder leveres til godkjent avfallsdeponi.

2.1 Klassifisering av stoffet eller blandingen

Klassifisering i henhold til 67/548/EEC og 1999/45/EC

Etsende

2.2 Merkningselementer

Faresymboler

ETSSENDE

R-setninger

R-34 Etsende.
R-37 Irriterer luftveiene.

S-setninger

S-1/2 Oppbevares innelåst og utilgjengelig for barn.
S-26 Får man stoffet i øynene; skyll straks grundig med store mengder vann og kontakt lege.
S-36/37/39 Bruk egnede verneklær, vernehansker og vernebriller/ansiktsskjerm.
S-38 Ved utilstrekkelig ventilasjon, må det benyttes egnet åndedrettsvern.
S-45 Ved uhell eller illebefinnende er omgående legebehandling nødvendig; vis etiketten om mulig.

2.3 Andre farer

3. STOFFBLANDINGERS SAMMENSETNING OG STOFFENES KLASSIFISERING

3.2 Blandinger

Ingrediens	Identifisering	Klassifisering etter forordning		Vekt-%
		67/548/EEC, 1999/45/EC	1272/2008 (CLP)	
Water	EC NR: 231-791-2 CAS NR: 7732-18-5	IK,IK		64-70
saltsyre ... %	EC NR: 231-595-7 INDEX NR: 017-002-01-X	C R34-37	Skin Corr. 1B STOT SE 3 H314 H335	30-36%

Tegnforklaring

R-setningenes fullstendige ordlyd finnes i seksjon 16. Tx=Meget Giftig, T=Giftig, C=Etsende, Xn=Helseskadelig, Xi=Irriterende, IK=Ikke klassifiseringspliktig, E=Eksplodiv, O=Oksyderende, Fx=Ekstremt brannfarlig, F=Meget brannfarlig, N=Miljøskadelig.
Forklaring til relevante fare- og risikosekninger finnes i seksjon 16.

Ingredienskommentarer

R og H-setninger nevnt i punkt 3 er listet opp i punkt 16 med fullstendig tekst.

4. FØRSTEHJELPSTILTAK

4.1 Beskrivelse av førstehjelpstiltak

Innånding

Vedkommende bringes snarest mulig bort fra ulykkesstedet. Vanlig førstehjelp. Ro varme, frisk luft. Kan gi alvorlig irritasjon av lutveier/lunger.

Hudkontakt

Tilsølt hud spyles straks godt med vann samtidig som klær fjernes. Fortsett spyling i minst 30 minutter.

Øyekontakt

Ikke nøytraliser med lut eller soda. skyllingen må ikke avsluttes for tidlig. Kontakt lege ved ubehag. Skyll straks med mye vann i minimum 15 minutter (hold øyenlokk utbrettet, ta av eventuelle kontaktlinser). Snarest til sykehus, lege. Fortsett skyllingen under transporten.

Svelging

Ved bevissthet skylles munnen med vann, deretter drikkes 1-2 glass vann eller helst melk. Øyeblikkelig transport til sykehus. Fremkall IKKE brekninger. For mye vann øker faren for

SIKKERHETSATABLAD

SALTSYRE

Fortsettelse fra forrige side

Revisjonsdato: 9/9/2011

	brekninger som forverrer skaden.
Medisinsk informasjon	Ved hudkontakt sees varierende grad av etseskade, fra lett rødhet til dype nekrsoer, behandles som brannskade. Proteinene i slimhinnene vil først denatureres og delvis beskytte mot dypere etsninger. Ved øyeskader; Etterskylling med isotont saltvann. fare for varig skade på hornhinnen. pasienten bør kontrolleres ved øyeavdeling eller hos øyespesialist. innhalering av etsende damper kan føre til lungeødem og åndenød. Kontakt Giftinformasjonssentralen, tlf. 22591300 for ytterligere informasjon.
Helsekontroll	Årlig kontroll av lungefunksjon og evt.tenner.
4.2 Viktigste symptomer og virkninger, både akutte og forsinkede	Symptomer: Svie/brennende smerte. Virker etsende og etterlater seg brannsår/blemmer og eller dype sår.
4.3 Angivelse av om øyeblikkelig legehjelp og særlig behandling er nødvendig	Fare for varige skader dersom førstehjelp ikke settes i gang omgående. Legebehandling nødvendig. Påse at medisinsk personell er informert om det aktuelle materialet, og at de tar nødvendige forholdsregler for å beskytte seg selv.
Annen informasjon	Vedkommende bringes snarest mulig bort fra ulykkesstedet. Vanlig førstehjelp. Tilsølte klær fjernes straks. Ro varme, frisk luft. Ved bevisstløshet: Løs stramtsittende klær. Stabilt sideleie. Ved åndedrettstans: Kunstig åndedrett. Ved hjertestans:Hjertekompresjon. Ved åndedrettsvikt: Oksygentilførsel. Legehjelp. Graden av varig skade er svært avhengig av riktig og hurtig førstehjelp.

5. TILTAK VED BRANNSLUKKING

5.1 Slukningsmidler	
Passende slukningsmidler	Brann i omgivelsene slukkes med egnet slukkemiddel.
Uegnede slukningsmidler	Ved bruk av bikarbonatholdige pulver kan det være fare for sprut pga. utvikling av karbondioksid
5.2 Særlige farer i forbindelse med stoffet eller blandingen	Saltsyre er ikke brennbar. Ved oppvarming til dekomponering vil giftige klogasser frigjøres. Ved oppvarming kan etsende gasser/damper utvikles.
5.3 Råd til brannbekjempningspersonale	Bruk friskluftsmaske og egnet verneutstyr ved slukking av brann.
Annen informasjon	Evakuer alt personell, ta på verneutstyr for brannslukking. bruk bærbart pusteapparat når produktet er involvert i brann. Fjern brann-/varmetruede beholdere dersom det er uten risiko for personellet. Brannen bekjempes fra mest mulig beskyttet plass.

6. TILTAK VED UTILSIKTET UTSLIPP

6.1 Personlige sikkerhetsforanstaltninger, personlige vernemidler og nødprosedyrer	Bruk personlig verneutstyr som angitt i pkt. 8. Unngå kontakt med huden og øynene. Sørg for god ventilasjon. Det skal finnes øyeskyller ved arbeidsstasjonen.Politi må varsles på tlf 112 hvis produktet tilsøler vegetasjon eller i vannreservoar.
6.2 Miljøbeskyttelsestiltak	Saltsyre blandes med vann under noe varmeutvikling. Syrer forårsaker surere vann med fare for fiskedød. Kontroller syrens utbredelse ved pH måling. Vær oppmerksom på mulige vanninntak og sørg for varsling av impliserte brukere.
6.3 Metoder og utstyr til inndemning og opprensning	Stopp lekkasje hvis mulig uten risiko for personell. Unngå at produktet slippes ut i vannkilder eller kloakk. Spill pumpes eller absorberes i inert materiale som sand, jord, brent kiselgur e. l. Mindre mengder kan tørkes opp med klut av bestandig materiale eller evt. med en fuktig klut som skulles godt med store mengder vann etter bruk. Spill samles på tette, merkede beholdere og behandles som angitt under "Avfallshåndtering"
6.4 Henvisning til andre avsnitt	Se avsnitt 13 for viderebehandling av avfall.
Annen informasjon	Husk verneutstyr. Fare for syresprut. Saltsyredamp kan dempes med vann i spredt stråle. Større mengder må leveres godkjent behandlingsanlegg eller mottakstasjon for problem-avfall med opplysninger om avfallets mengder, egenskaper og faremomenter. Utstyret kan vaskes med vann og vanlig vaskemiddel.

7. HÅNDTERING OG OPPBEVARING

7.1 Forholdsregler for sikker håndtering	Håndtering av syre må foregå med største forsiktighet. Rom hvor syre håndteres skal være godt ventilert. Når større mengder syredamp kan dannes, er det nødvendig med mekanisk ventilasjon. Beholdere med saltsyre bør åpnes langsomt med en klut over lukkeanordningen(sprutfare). Bruk også vernebriller eller ansiktskjerm
7.2 Forhold for sikker oppbevaring, herunder eventuell uforenlighet	Lageres i tett originalemballasje i god ventilert lager og beskyttes mot oppvarming f.eks. direkte sollys. Gulv eller underlag må være av syrefast matriale. Oppbevaring må ikke skje slik at syren kan komme i berøring med stoffer den reagerer med. Holdes adskilt fra sterke baser og andre stoffer som er angitt under "Reaktivitet".

Databladet er utarbeidet med Sensor-chemdoc 8.1d lisensert til Permakem AS

SIKKERHETSATABLAD

SALTSYRE

Fortsettelse fra forrige side

Revisjonsdato: 9/9/2011

Spesielle egenskaper og farer Etsende.
Ved fortynning av syrer, må syren helles i vannet og ikke omvendt. Vær oppmerksom på varmeutvikling ved fortynning.

7.3 Særlige anvendelser Kjem.tekn. bruk. Ytterligere informasjon om bruksområder er tilgjengelige hos importør/producent.

Annen informasjon Tom ikke rengjort emballasje skal behandles som om den er full.

8. EKSPONERINGSKONTROLL OG PERSONLIG VERNEUTSTYR

8.1 Kontrollparametre

Ingrediens	Einecs nr	CAS nr	8 timer		Korttid		Type	Anm.	År
			mg/m ³	ppm	mg/m ³	ppm			
saltsyre ... %	231-595-7		7					T	2008

Administrativ norm anmerkning

8.2 Eksponeringskontroll

Begrensning av eksponering på arbeidsplassen Sørg for god ventilasjon ved arbeidsstedet. Sørg for god hygiene. Fjern og vask tilsølt tøy. Erstatt utvasket hudfett med fet hudkrem.

Åndedrettsvern Ved fare for innånding av damper/aerosoler må det benyttes maske med filter B2/P3. Ved høyere gasskonsentrasjoner må hel beskyttelsesdrakt med trykkluftmaske benyttes.

Øyevern Øyespylemuligheter. Dusj nær arbeidsplassen. Det må brukes øyevern, evt. også ansiktsbeskyttelse.

Håndvern Bruk vernehansker, forkle og støvler av neopren eller annet motstandsdyktig materiale. Bruk ikke lærklær. Hansketypen må være av motstandsdyktig materiale og man bør søke råd hos hanske leverandøren.

Annet hudvern enn håndvern Se over.

Annen informasjon Hold arbeidstøy adskilt. Unngå kontakt med øyne, hud og klær. Vask hender før pauser og ved arbeidets slutt. Unngå innånding. Øyeskyller skal finnes på arbeidsplassen.

9. FYSISKE OG KJEMISKE EGENSKAPER

9.1 Opplysninger om grunnleggende fysiske og kjemiske egenskaper

Form	Væske.
Farge	Fargeløs til svakt gul.
Lukt	Stikkende/irriterende lukt.
Luktegrense	7 mg/m ³
pH løsning	ca. 0
Smeltepunkt	ca. -30 °C
Kokepunkt	108 °C (750mmHg)
Damptrykk	105,5 mmHg (20°C)
Damp tetthet	1.26
Tetthet	1.18 g/cm ³
Løselighet i vann	Lett løselig.

9.2 Andre opplysninger

10. STABILITET OG REAKTIVITET

10.1 Reaktivitet Produktet er reaktivt.

10.2 Kjemisk stabilitet Produktet er stabilt under normale forhold.

10.3 Risiko for farlige reaksjoner Saltsyre reagerer med en rekke metaller under utvikling av hydrogengass som kan gi eksplosiv blanding med luft.

10.4 Forhold som skal unngås Se øvrig informasjon i dette avsnitt.

10.5 Materialer som skal unngås Foruten å angripe en rekke metaller som jern, sink, aluminium, etc. kan saltsyre angripe betong og tekstiler.

10.6 Farlige nedbrytningsprodukter Ved oppvarming vil saltsyre i sterkere grad avgi hydrogenklorid som er en meget korroderende gass. Gassen av hydrogenklorid absorberes meget lett i vann. I kontakt med oksyderende stoffer som salpetersyre, nitrater, klorater etc. vil det utvikles klogass(Cl₂) somer meget giftig, evt. også andre farlige gasser.

SIKKERHETSATABLAD

SALTSYRE

Fortsettelse fra forrige side

Revisjonsdato: 9/9/2011

11. OPPLYSNINGER OM HELSEFARE

11.1 Opplysninger om toksikologiske virkninger

Innånding	Saltsyredamp virker irriterende og etsende på slimhinnene i svelg og luftveier. Gir hoste og trykk for brystet, i alvorligere tilfeller kan åndenød inntre. Syredampene skader tennene.
Hudkontakt	Konsentrert saltsyre gir blemmer, sår og evt. varige vevskader.
Øyekontakt	Sterkt etsende. Fare for varig skade på hornhinnen, synsvekkelse og blindhet. Fortynnet produkt kan gi sterk irritasjon, men neppe varige skader.
Svelging	Alvorlige etskader i munn, svelg, spiserør og særlig magesekk. Virkningen er avhengig av konsentrasjonen.
Akutte og kroniske skadevirkninger	Kortvarig kontakt kan gi varig vevskade. Varige etseskade kan forekomme dersom førstehjelp ikke settes inn omgående.
Allergi	Ikke påvist allergiske effekter.
Mutagenitet	Produktet er ikke kjent for å gi skade på arvestoff.
Kreft	Stoffet er ikke oppført på kreftlisten.
Reproduksjon	Produktet er ikke kjent for å redusere fruktbarhet eller gi skade på foster.
Annen toksikologisk informasjon	Akutt toksisitet: Mus 30 min.: 2644ppm Rotte 30 min.: 4701 ppm Menneske 30 min.: LCL0=1300ppm
Annen informasjon	Både syren og dens damper virker etsende.

12. ØKOLOGISKE OPPLYSNINGER

12.1 Toksisitet	Akutt toksisitet. Alger EC 50 72h : 49 mg/l (Selenastrium capricornutum) NOEC : 40 mg/l (" " ") Fisk: LC50,96h : 100-1000 mg/l Bløtdyr: Crustaceus: LC50,48h:100-1000mg/l
12.2 Persistens og nedbrytelighet	Abiotisk : Protolyse i vann. Biotisk: Uorganiske substanser er pr.definisjon ikke nedbrytbare.
12.3 Bioakkumuleringspotensiale	Akvatisk miljø: Bioakkumulering: Ingen bevis for bioakkumulering.
12.4 Mobilitet i jord	Lett vannløselig.
12.5 Resultater av PBT- og vPvB-vurdering	Ifølge vedlegg XIII av forordning (EF) nr. 1907/2006, ingen PBT og vPvB vurdering har blitt gjennomført fordi produktet er uorganisk.
12.6 Andre skadevirkninger	Fare for fiskedød ved utslipp. Politi må varsles hvis produktet tilsøler vegetasjon eller i vannreservoar. Ta forholdregler mot at produktet skal komme i grunnvannet.

13. FJERNING AV KJEMIKALIEAVFALL

13.1 Avfallsbehandlingsmetoder

Avfallsgrupper	Avfallsstoffnummer: 7131: Syrer, uorganiske. Se avfallsforskriften av 01.06.04. Se NFFAs veileder for transport av farlig avfall 2009.
Emballasje	Tom ikke rengjort emballasje behandles på samme måte som produktet.
Annen informasjon	Søk råd hos leverandør, KLIF eller Arbeidstilsynet. Hold mennesker og dyr unna det forensede området. Spill fjernes øyeblikkelig, og spyles vekk med store mengder vann eller tas opp med absorberende midler som f.eks. brent kieselgur. Mindre syrerester fortynnes med vann og nøytraliseres til pH 7 med sement, jordbrukskalk eller soda(natriumkarbonat) og skylles deretter vekk. Ved spill av større mengder foretas først opppumping med egnet utstyr og deretter fjernes rester som nevnt ovenfor. EAK-kode: Bestemmes utifra prosessstype. Ved offshore bruk kan EAK-kode 160803: Andre typer borevæske eller kjemikalier (med en sammensetning som medfører at det må ilandføres pga. innhold av visse kjemikalier eller fordi det er forutenset) benyttes, eller EAK-kode: 060102 Saltsyre (og andre klorholdige syrer). EAK-kode: 060101: Svovelsyre og svovelholdige syrer.

14. OPPLYSNINGER OM TRANSPORT

14.1 UN-nummer	1789
----------------	------

SIKKERHETSATABLAD

SALTSYRE

Fortsettelse fra forrige side

Revisjonsdato: 9/9/2011

14.2 UN-forsendelsesbetegnelse (UN proper shipping name)

Varenavn SALTSYRE
IMDG proper shipping name Hydrochloric Acid

14.3 Transportfareklasse(r)

Fareseddel 8
ADR/RID klasse 8
ADR/RID klasse kode C1
ADR/RID farenummer 80
ADR/RID begrensede mengder LQ22
IMDG klasse 8
IMDG EmS F-A, S-B
IATA klasse 8

14.4 Emballasjegruppe

II
14.5 Miljøfarer Ikke klassifiser som miljøskadelig. Større lokale utslipp kan medføre fiskedød.

14.6 Særskilte forsiktighetsregler Fraktes kun i originalemballasje.

Annen informasjon Se transportuhellskort. (www.sikkerhetsraadgiver.no)

15. OPPLYSNINGER OM LOVER OG FORSKRIFTER

15.1 Særlige bestemmelser/ særlig lovgivning for stoffet eller blandingen med hensyn til sikkerhet, helse og miljø

Administrative normer (2007/2008). Stofflisten (2005) Produktforskriften. OBS listen. Produsent/importør. Forskrift om klassifisering, merking m.v. av farlige kjemikalier (2003). Forskrift om farlig avfall (2004). ADR/RID-vegtransport av farlig gods (2011). I henhold til forordning: ECNo 1272/2008 (CLP).

15.2 Kjemikaliesikkerhets- vurdering

Etsende. Irriterer luftveiene. Kan gi varig skade på øyne og hud, spesielt hvis produktet ikke skylles raskt noK bort. Innånding av damper/væskestøv kan gi etseskader i luftveiene. Syrer forårsaker surere vann, med fare for fiskedød.

Annen informasjon

Opplysningene støtter seg til dagens kjennskaper og erfaringer. Sikkerhetsdatabladet beskriver produkter med henblikk på sikkerhetskrav.

16. ANDRE OPPLYSNINGER AV BETYDNING FOR HELSE, MILJØ OG SIKKERHET

Relevante fare- og risikosestninger angitt i seksjon 3

H314 Gir alvorlige etseskader på hud og øyne.
H335 Kan forårsake irritasjon av luftveiene.
R-34 Etsende.
R-37 Irriterer luftveiene.

Henvisninger til viktig litteratur og datakilder

Administrative normer (2007/2008). Stofflisten (2005) Produktforskriften. OBS listen. Produsent/importør. Forskrift om klassifisering, merking m.v. av farlige kjemikalier (2003). Forskrift om farlig avfall (2004). ADR/RID-vegtransport av farlig gods (2011). I henhold til forordning: ECNo 1272/2008 (CLP).

Brukerens anmerkninger

Ovenstående informasjon bygger på leverandørens opplysninger og litteratur.

Første gang utgitt

14.4.1997

Utskriftsdato

9.9.2011

Annen informasjon

Databladet er laget etter vår nåværende kunnskap, norsk regelverk og produsentens opplysninger. Forhold som dukker opp som skyldes manglende opplysninger til oss, er utenfor vår kontroll og må svares for av produsenten. Da brukerens arbeidsforhold ligger utenfor vår kontroll, vil det være brukerens ansvar at de nødvendige forholdsregler blir tatt. Det er den enkelte mottakers plikt å sørge for at informasjon gitt i dette HMS-datablad blir lest og forstått av alle som bruker, behandler, avhender eller på noen måte kommer i kontakt med produktet. Dette produktet skal bare brukes til det formål det er beregnet for og i henhold til spesifiserte instruksjoner. Opplysningene gjelder kun for det materialet som er angitt her, og gjelder ikke i forbindelse med bruk av noe annet materiale eller i noen form for bearbeidelse. Opplysningene skal ikke anses som en garanti eller kvalitetsspesifikasjon.

Reach nr.: Registreringsnummeret er ikke tilgjengelig for dette produktet eller bruken av dette er unntatt i henhold til §2 i forordning (EU) nr. 1907/2006 om REACH, årlige volum i tonn krever ikke registrering eller registreringen er forutsatt for en senere registreringsdato.

Pre-registrering:

Det bekreftes at alle registreringspliktige substanser i dette produktet er Pre-registrert i henhold til ECHA.

SIKKERHETSATABLAD

SALTSYRE

Fortsettelse fra forrige side

Revisjonsdato: 9/9/2011

Det er foretatt endringer i følgende punkter siden siste revisjon:
Sikkerhetsdatabladets utsende og punkter er endret med tanke på REACH/CLP. Det er derfor endringer i alle punkter siden siste revisjon.

--- SIKKERHETSATABLAD i henhold til EU direktiv 67/548/EEC, 1999/45/EC og 453/2010 of 20 May 2010 ---